

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Cap. V. Nihil esse eorum, quæ ratione intelligu[n]tur, qui omnium
intellectibilium est Auctor?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

Denique, nec ordinis vacuitatem habere, seu in ordinationem admittere, nec perturbationem a passionibus materialibus agitatam. Ratio est, quia passiones sunt a suis appetitus sensuvi, ideoque passiones dicuntur, quia exercentur cum aliqua corporis mutatione, & passione : DEUS autem est spiritus, & immutabilis, qui proinde caet appetitu sensitivo, & non potest mutari, aut alterari passionibus. Eadem ratione dicitur, nec imbecillum esse, nec opportunum incommodum, que acceptantur a sensib; s; leu; ut alii legunt, neque imbecillum esse, & sensitibus calibus obnoxium. Neque leu; indigunt, nec habere mutationem, &c. que omnia lute sunt clariora.

CAPVT QVINTV M.

Nihil esse eorum, quæ ratione intelliguntur, qui omnium intellectuum est Auctor.

Lectio Perionii.

Rursum ascendet es profitemur eundem, nec animam esse, nec mentem, nec v sionem, aut opinionem, vel rationem, vel mentis notionem habere, nec rationem esse, nec mentis perceptio- nem nec dici, nec intelligi : nec numerum esse, nec ordinem, nec magnitudinem, nec parvitu- tem, nec aequalitatem, nec similitudinem, nec difficultatem, nec stare, nec moveri, nec quiete- scere, nec vim habere, nec vim esse, nec lucem esse, nec vitam ; nec essentiam esse, nec aeterni- tam, nec tempus, nec eius esse, aut rationem, que mente sit, aut scientiam ; nec veritatem esse, nec regnum, nec sapientiam : neque unum, neque unitatem, neque divinitatem, aut bonitatem : nec spiritum esse, ut nos scimus, nec Filii, aut Patris rationem, neque aliquid eorum , quae nobis au-

cuicunque natura sunt cognitae : nec quidquam esse eorum, quae non sunt, nec aliquid eorum, quae sunt: nec ea, quae sunt, eam noscere, quaenam est nisi neque eam cognoscere ea, quae sunt, quae ex parte sunt: neque ejusratione esse, neque notare, neque scientiam : tunc eam tenetibus esse, nec lucem nec errorem, nec veritatem: nec esse eius affirmationem omnino, neque negationem: sed eorum, quae illam sequuntur, affirmations, negationesque facientes, eam nam dicimus esse, nec negamus: quippe cum & omnem affimationem superet perfecta illa & singularis causa omnium, & omni negatione superior sit praestantia ejus, qui & ab omnibus omnino secretus est, & universa multum superat.

LECTIO CORDERII.

RUlos autem ascendentēs dicimus, quod nec anima sit, neque mens, nec imaginationem, vel opinionem, vel rationem, vel in eligentiam habet; neque est firmo sit, neque intelligitur; neque dicit ut vel intelligitur; neque numerus est, neque ordo, neque magnitudo, neque parvitas, neque aequalitas, neque similitudo, neque dissimilitudo, neque sit, neque moveret, neque quieteret, neque habeat potentiam; nec est potentia, neque lumen, neque vivit, neque vita est, neque substantia est, neque seculum, neque tempus, nec est ejus tactio intellectus, neque scientia, neque veritas est, neque regnum, neque laetitia, nec unum, nec unitas, neque Divisiones, neque bonitas, neque spiritus est; ut nos spiritum cognoamus, nec est

filiorum, neque paternitas, nec aliud quidquam
eorum, quae nobis, aut ulli eorum qui sunt, cog-
nitia sunt; neque alii quid eorum quae non sunt, ne-
que quae sunt: neque quae sunt eam cognoscere
quatenus est, nec ipsa cognoscit que sunt, quatenus
sunt: nec est illi ratio, neque nomen, neque
cognitione, neque tenebra est, neque lumen, neque
error, neque veritas: nec est ejus in universum po-
tius, nec ab aliis ratione cum eorum, quae post ipsam
sunt, positiones & ablationes facimus, ipsam ne-
que ponimus neque solimus; quia supra omnem
positionem est perfecta, & singulis omnium
causis, & super omnia ablationem exsuperatio
omnium simpliciter abstracta, & ultra omnia.

Pro Paraphrasi busus Capit

QVAESTIO XXXIX.

A Scendendo à materialibus & sensibilibus ad intellegibilia, & spiritualia, omnes etiam positiones de DEO removendas esse, docet S. Doctor, atque tam earum sunt perfectiones simpliciter simplices, que formaliter in DEO inventiuntur, & loquuntur negantur esse in eo cum imperfectionibus reperiuntur in conceptu, quem de illis

formamus ex cognitione creaturatum, ut diximus supra; alioquin tamen perfectiones sunt secundum quid, que solum eminenter inveniuntur in omnibus entibus. Ad hoc enim est ratio.

onum causa, & absolute removentur ab illa.
Cujusmodi sunt anima & mens, five nominis
animi intelligatur homo, & nomine mentis An-
gelus, ut videatur Cordeio, five anima rationalis,
& pars ejus intellectiva, quam dicimus mentem.
Licet autem ratio mentis attribuatur DEO, quia
tenus est illa. Britannia spiritualis intellectiva, etiam
negatur de ratione modi, quo mentem illam
puerissimam mente nostra concipi possemus.

Ex quibus sequuntur paucis vitesem tenet.

legum) imaginationem, nec opinionem, nec rationem, nec mentis notionem, seu intelligentiam habere. Quia in visione imaginationis inventur materialitas, in opinione incertus, in ratione discursus, in mens intelligentia limitatio: licet enim intelligentia si perfectio simpliciter simplex, quod talius predicta rationes non habent, est tamen in eo infinita, & individua ab aliis perfectiōibꝫ, quod non caput concepus noster limitatus. Similitudines non est dicibilis, quia est ineffabilis; nec est intelligibilis comprehendens, vel naturaliter, ut qualitate precedentī dictum est.

Item nec esse numeram dici. Quia licet in Deo sit numerus in personis, non est numerus, neque distinctio in natura: non dari enim plures Deos, non solum fides, sed naturalis ratio probat; tum quia desiderari unicusque perfectio illa, per quam alias ab eo differentes ex repugnancia, quam possunt habere plures illorum voluntates, si enim non esset liber, nullus esset DEUS, si uterque liber esset ad volendum, quod alius nollet, nullus esset omnis, o: ens: vel fieret, & non fieret, quod vellent. In numero autem personarum nullum est inconveniens, cum in omnibus personis sit una & eadem mens, intelligentia, perfectio & voluntas. Ille autem numerus non negatur, quasi in DEO non sunt tres personae numero distinctae, sed quia numerus sit per sonatum vel conceptus a nobis per modum numeri predicamentalis, qui DEO expugnat, cum sit species quam ita visus importantem veram compositionem, & alias imperfectiones; vel si conceptus sit numerus transcendentialis, est cum imperfectionibꝫ, quas tunc numerus etiam habet in creationis (altem ratione) etiam numeratum: vel aliquam quod te mox numerales ponant, aliquid possum in divinis, quod negant Thomist. cum D. Thom. i. part. quest. 30. art. 3. & quest. 9. de potent. art. 7. Vel tunc quod sicut sunt tres personae, & tres unitates, & tres res, forent etiam tres quidditatis, quod negant communiter Theolog. aut tres veritates, & tria in substantiis, & tria aliquid, quod negant Thomist.

Item nec esse ordinem. Quia licet in personis sit ordo originis, & processionis, non tamen antiquitatis, aut dignitatis. Nec in natura divina datur ordinatio, quia in ea non est diversitas, quam ordinatio supponit, videatur D. Thom. i. part. quest. 42. art. 3. Nec etiam est in DEO magnitudo, neque parvitas, quia supponunt quantitatem molis, & ad modum illius concipiuntur a nobis qualibet magnitudo, etiam si solus sit quantumvis virtus, quia DEO non repugnat: nam magnitudo DEI nihil aliud est, quam perfectio naturae ipsius, ut dicit D. Thom. cit. quest. art. 4.

Nec est in DEO equalitas, nec similitudo, nec dissimilitudo, qualitas, scilicet concipiuntur a nobis, nam revera in personis divinis, licet non sit aequalitas quantitativa, est aequalitas perfectionis & dignitatis. D. Thom. cit. quest. art. 1. 4. & 6. Si magnitudo in natura etiam datur inter divinas personas, licet ex vi processionis solae filios procedat ut similis in natura, & ideo dicatur filius, ut docent Thomist. ad i. part. quest. 35. art. 1. ubi ponitur discutere inter immobilitatem, & imaginem. Prima, quod imago sit similitudo, non tamen omnis similitudo est imago. Secunda, quod si similitudo in specie rei, vel in signo speciei, quale est figura in materialibus. Tertia, quod di-

catur revelationem originis ad illum, cuius est simile. Quarta, quod predicta similitudo habeatur ratione originis, & ex vi illius. Respectu vero creaturarum, licet creatura dicatur simili DEO secundum quandam analogiam, & particulariter homo, qui factus fuit ad imaginem & similitudinem ejus: DEUS autem non est similis creaturæ, quia creatura est, quae dependet ab illo tamquam à causa efficiente, & exemplari, & non è causa. De quo D. Thom. i. part. quest. 4. art. 3. Unde nec propriè dicitur dissimilitudo respectu creaturæ in eo, quod creatura est aliquo modo simili illi: sed in aliis rationibus. Quocumque autem modis similitudo, aut dissimilitudo in DEO, non concipiatur à nobis sicut est, sed ad modum similitudinis, aut dissimilitudinis creaturarum in figura, & accidentibus, vel sub aliqua alia imperfectiōne, quae in DEO non est, unde etiam ab illo removetur hec modis rationes.

Nec sit, nec morietur, nec quesicit, addit S. Doctor, hac enim imperfectionem dicunt, nam similitudo metaphorice dicitur de spiritibus, cum proprie res ipsa situm corporis rectum. Morire etiam propriè convenit spiritibus, sed DEO infinito, nisi metaphorice, est enim essentia alterius mobilis. Quesicte dici quietem, quae est terminus mortis, & supponit illum; dicunt tamen DEUS quiete metaphorice, vel quia cessavit operari ad extra.

Neque habet potentiam nec est potentia, inquit; & quidem si de potentia passiva, seu receptiva loquatur, est abolita, & verum; talis enim potentia dicit imperfectionem, & explicitat potentiam activam, per quam rediscatur ad actum. DEUS autem est actus purissimus, in quo nulla potentia, nisi passiva potest considerari. Si autem loquatur de potentia activa, non negatur de DEO abolire, sed quod non sit in illo, sicut a nobis concipiatur, ut dictum est, nam potentia activa est perfectio simpliciter simplex, in tantum enim aliquid est potens agere, in quantum est actum, & in tantum actuum, in quantum est actio. DEUS autem, cum sit actus purissimus, est infinitus & actus, ac proinde non solum est actus potens, sed infinitus & actus, & omnipotens, id est, potens facere quidlibet absolute possibile est: illoque dicitur absolute possibile, quod non implicat contradictionem, seu in quo prædicatum non repugnat substantia.

Potentia DEI vel dicitur absolute vel ordinaria: absolute dicitur, quando sumitur secundum definitionem suppositione, vel determinatione voluntatis, & sine ullo respectu ad naturas rerum, vel ad alias causas. Ordinaria dicitur in duplicitate sententiæ, prius habet conjectram scientiam & voluntatem, quia Deus decretivitatem effectus, & non alios facit: in hoc sententiæ dicitur possit secundum potentiam ordinariam ea, quae aliquando existit, & de potentia ab olora, possibilia, quae numquam 1. in futura, 2. & magis usitate, inveniuntur potentia ordinaria DEI, quæ res operantur secundum leges communis, quas in universo sunt: & in hoc sententiæ multa, quæ numquam futura sunt, potest DEUS facere de potentia ordinaria. Utrum autem omnipotentia DEI distinguatur virtus vel erab illius scientia & voluntatis, quæ actione est continua, & apud Theologos affirmatur enim Scartius, & alii extra scholam D. Thom., sed negant communiter Thomist, confundent nostri Salm.

Salm. Tom. 1. Curs. Theol. Tract. 3. diff. 5. dub. 3. & Gabriel à S. Vincentio Tom. 1. m. 1. part. diff. 14. dubb. 13.

QUÆSTIO LX.

Quomodo intelligenda, quæ dicit S. Doctor
in sequentibus hujus capituli verbis?

Prolequitur S. Doctor dicens, quod nec Deus
sicut lumen, neque vivat, neque sit vita, neque sub-
stantia, &c. Lumen, seu lux propriæ dicta iam: unum
est in corporibus, quantum ad impositionem
nominis, & sic solum metaphorice dicitur de spi-
ritualibus, quantum vero ad extensionem nomi-
nis ad significandum, quod facit manifestatio-
nem respectu cuiuscumque cognitionis, propriæ
dicitur etiam de spiritualibus, ut docet D. Thom.
1. part. quest. 67. art. 1. qui etiam ponit differen-
tiam inter lucem, lumen, radium & splendorem
in 2. diff. 13 quest. 3. parum tamen refert ad inten-
sum; DEUS enim dicitur *lux*, que illuminat omni-
num hominem, quatenus ejus intellectus partici-
patur aliquo modo à lumine intellectuali anima,
ut dicit idem D. Thom. 1. part. quest. 79. art. 4.
Habet igitur DEUS lumen, & est lumen quatenus
est in intelligentia & veritate. Quocumque autem
modo sumatur lumen, debet removeri à DEO in
Theologia mystica, quia lumen materiale solum
me aphorice dicitur deo, lumen spirituale, seu
intellectus non concipiatur a nobis, sicuti est.

Vita nomen sumptus ex operatione, quia quis
moveat seipsum, & inde principaliter impositum
fuit naturæ seu animæ, que est principium radi-
calis motus, licet minus principaliter sumatur
etiam pro ipsius actionibus vitalibus D. Thom. 1.
part. quest. 18. art. 2. In DEO autem est vita propriæ,
quam in aliis, quia suam essentiam est
suum intelligere, quod à nullo alio datur: minima-
tur. Et ideo Iom. 1. dicitur, quod sicutum est in ipso,
vita erat, quia omnia, quia facta sunt à DEO, sunt
in ipsius intellectu & prouinde sunt in eo ipsa vita
divina. D. Thom. cit. quest. art. 3. & 4. Sed quia vi-
tam DEI non concepimus, ut in se est, ideo dicit
D. Dionysius, quod non viva, nec sit vita, id est, si-
citur a nobis intelligitur. Similiter negat, quod sit
substantia aut essentia, scilicet, ut a nobis cognoscatur,
quasi accidentia subtantia, & ab esse dis-
tinguitur, &c.

Eternitas, evum & tempus, in quo differant,
constat ex Philosophia. Unde etiam constat,
quod nec DEUS possit durare per tempus, quod
est mensura rei unum corruptibilium habentium
principium & finem; nec per evum, quod est
mensura rerum incorruptibilium habentium
quidem principium, sed non finem. Unde nec se-
culum habere, sive seculum sumatur pro duratio-
ne centum annorum, sive pro evo, aut aeterno.
Aeternitas autem, quæ est in eternisib[us] vita co-
stans & perfecta possedit. Ut Boetius definisit, est
duratio propriæ locutionis DEI, tanquam omnino im-
mutabilis, & participatur autem à vita beatifica
et aeterna, nec non est esse, & accidentia etiam est
immutabilis. In quo sensu negatur a Dio-
nycio, collat ex saepe dictis de aliis perfectionibus.

Totius, que mentis sit, seu tactio intellectus
(in exposita Nachymata) est mens cognitio, sic
in sensu dicitur tactio sensibilis. Non est ergo
DEUM tangibilem per mentem & intellectum,

idem videatur, ac non esse intelligibilem, de quo
jam lopta diximus.

Scientia est propriæ & formaliter in DEO re-
spectu creaturarum, quas cognoscit per suam
caulam increatum, nempe per suam esse, iam, or
mipotentiam & ideam; & eam per suas causas
creatas, seu in causis creatis, quatenus cognoscit
hoc esse effectum, & hoc causam illius; simplici
tamen cognitione & intuitu. Est etiam scientia
DEI respectu suorum attributorum, quatenus
cognoscit unum per alias, tamquam per suam
rationem formalem. Dividiturque scientia DEI
in scientiam simplicem intelligentiam, quæ terminatur
ad creaturas abstractendas ab actuali existentia; &
in scientiam visionis, quæ terminatur ad creaturas
existentes in aliqua differentia temporis, quæ
quando terminatur ad objecta bona, & positive
volta à DEO, dicitur scientia approbationis. U-
trum autem detur scientia media, quam Patres
Societatis appellant conditionatum, questione est
Theologica, de qua, & de aliis pertinentibus ad
scientiam DEI late agunt N. Salm. & Doctores
communiter in 1. part. D. Th. quest. 14. Quomo-
do autem negetur a Dionysio, pater ex dictis de
aliis attributis.

Veritas alia est formalis residens in intellectu,
alia transcendentalis, quæ est passio entis. Veritas
transcendentalis creata consistit primario in con-
venientia apitudinali, seu conformabilitate cum
intellectu divino, & idem ipsius; secundariò in con-
venientia apitudinali cum intellectu creato;
ut autem veritas transcendentalis abstractabit à
creata & incréata, consistit in ente, ut est aptum
facere veram & extimationem in intellectu divi-
no, & habere convenientiam cum eo, abstractendo
à convenientia, seu conformitate dictere
spectum realem, qualiter habet veritas creata; vel
respectum rationis, qualiter consideratur in ente
increato, quod non distinguitur a suo intellectu.
In quo convenienter communiter Thomistæ, Ve-
ritas formalis humana consistit in perfecta ade-
quatione & conformitate intellectus cum objec-
to, quæ proinde solum inchoata & incompleta
invenitur in simplici apprehensione, perfectè ta-
men in iudicio perfecto aliquæ propositionis.
De quibus videatur nos. Basilius à conceptione
in Metaph. diff. 23. Este autem veritatem in DEO
tam transcendentalem, quæ formalis, non indi-
genter probatio, non enim solum est DEUS ve-
ritas, sed prima, & summa veritas, de quo videatur
D. Thom. 1. part. quest. 16. art. 5. & ibi expositi-
tore eius Quomodo autem removetur a Dio-
nycio, ex saepe dictis constat.

Regnum à regendo dicitur, & regnum dicitur
habere, quod alio habet sub potestate & providen-
tia sua. Unde DEUS dicitur Rex magnum triplici-
ter sollicet, universalitate, aeternitate, & authori-
tate domini, de quo D. Thom. in Ps. 46. co. 2.
Tripliciter etiam continetur regnum DEI, primo
inchoative pro grata, quia per gratiam incipit
DEUS regnare in nobis, donec perfectè regnet
in gloria. Secundo continetur pro Christianis, quos
DEUS peculiari legit, & gubernat. Tertio pro
regno celorum, inde q[uod]o vide Cornel. à Lap. in E-
pist. ad Rom. cap. 14. v. 17. Quomodo autem reg-
num DEI continetur in interioribus adhibitis, vi-
deatur D. Thom. 1. 2. quest. 108. art. 1. ad i. Ne-
gar autem Dionysius DEO regnum, quia non est
regnum DEI, sicut nos concepiimus ex mundi re-
gris. Sapientiam etiam negat, ut de scientia dixi-

mo; est enim scientia DEI sapientia, cum res cognoscatur per aliissimas causas.

Vitius est passio entis, qua quodlibet est individuum in se, & divisum a quolibet alio. *Bonitas* etiam est passio entis, quatenus ens est perfectivum appetitus per modum convenientius ad illum, non tantum secundum rationem specificam ipsius entis, sed etiam secundum esse, quod in rerum natura habet de quo N. Salm. Tom. 3, in 1. 2. diff. 1. dub. 1. DEUM autem esse unum, & bonus, quis poterit negare, nisi, quod non sit unus & bonus, sicut nos unitatem, & bonitatem intelligimus modo sapientia? eodem modo negat Dionysius esse in DEO divinitatem & spiritualitatem, sed, ut ipse addit, ut nos scimus, seu ut nos cognoscimus. Similiter negat in DEO rationem Patris & Filii, & universaliter quidquam esse eorum, que nobis, aut cuique naturae sunt cognita, neque aliquide eorum que non sunt, nec aliquid eorum, que sunt, id est, nec aliquid ex rebus, quae cognoscit humana, vel angelica mens, ne caliquid ex rebus, quae habent existentiam, aut essentiam creatam, nec ex rebus, quae non existunt, & etiam negationes, quae nihil sunt, nec habent essentiam. Licet enim praedicta positiva perfectionum similitudine simplicium verum & proprium sint in DEO quantum ad rem formaliter significatam, & ideo illi absolute tribuantur; tamen quod modum significandi, aliquam metaphoram semper redirent, quia si in concreto sumantur, significant per modum compositionis: si in abstracto per modum formarum, quam latenter imperfectionem involvunt presumptam a rebus creatis.

QVÆSTIO Ultima.

Quomodo intelligenda & explicanda, quae docet D. Dionysius in posterioribus verbis huius ultimi capituli & totius libri Theologiae mysticae?

Neque ea, que sunt eam noscere, quatenus est: Prosequitur Dionysius, id est, nihil cognoscit DEUM comprehensivè, nec etiam quidditativè, & intuitivè naturaliter: Nemo enim novit filium, nisi Pater; neque Patrem quis novit, nisi Filius. Match. 11. Neque eam cognoscere ea, que sunt, que ex parte sunt, id est, immediata è in se ipsis, sed in se ipso tanquam in objecto prius cognito, & tanquam in prima & universalí omnium causa: ratio est, quia non cognoscantur in se ipsis ut immedia est, & per se unitis cum intellectu divino, ut pater, nec per proprias species in DEO receptas, cum DEUM non possit immutari ab aliquo: ergo solum testatur, ut cognoscantur in essentia divina habent rationem speciei intelligibilis, quae si ipsam primariò representant, crea uras verò secundario. Et ita communiter Thomistæ contra Scorum ad i. part. D. Th. que. 14.

Si objicias primo, essentia divina, ut causa creaturarum, solum potest representare creaturas possibilis: ego falso enim existens cognoscit in se ipsis. Secundo, quia alias esset essentia divina speculum creaturarum, quod est contra D. Th. que. 12. de verit. art. 6. Resp. ad 1. dist. an ecclæsa, essentia divina, ut præsupponit ut ad decreta concedat, ut determinata per decreta libera, neg. Ad secundum nego sequelam, loquendo de speculo propriæ dictæ, in quo refutant similitudines rerum a rebus ipsis: in DEO autem sunt rationes

rerum, ut praæexistentes ad res ipsas, & ideo magis est exemplar, quam speculum, nec unquam à Sanctis dicitur DEUS speculum creaturarum, sed magis quod creaturæ sint speculum DEI, ut docet D. Thom. cit. Reliqua argumenta apud Autores Scholasticos invenientur.

Nec ejus rationem esse, neque nomen, neque scientiam, nec eam tenebras esse, neque lucem, neque errorum, neque veritatem. Hic loquitur de scientia, quam possumus habere de DEO; constat enim ex dictis, DEUM non esse cognoscibilem naturaliter: quod quid est: Nec estratio ejus à priori, nec per rationem, & discursum nostrum potest cognosci quid sit; nec habet nomen, quod eum comprehendat, ut pote ineffabilem. Nec esse tenebras, scilicet ignorantia, nec lucem, scilicet intelligentiam, nec errorum esse, nec veritatem, quod pater ex dictis.

Si dicas, vitiosam videri repetitionem, DEUM non habere nomen, nec rationem, nec esse lucem, nec veritatem; cum in hoc eodem capite jam dixisset, DEUM non posse dici, nec rationem esse, nec lumen, nec veritatem. Respondeo. Non esse formaliter idem, non posse dici, & non habere nomen. Licet enim DEUS haberet nomen, quod ipsum quidditative significet, & quod ipsi sibi imponere posset, & ab Angelis & Beatis, modo & à viaribus ut auumavit Scotus (quamvis dicat nulli creaturæ posse aliquo nomine comprehensivè significari, in quo videatur velle salvare DEUM esse ineffabilem, ut decernit conc. Lat.) Da: o inquam, quod habere nomen, non ideo requiriatur, non posse DEUM dicere, & de eo loqui sicut est, saltem pro hoc statu; & hoc negat Dionysius, quando dicit: DEUM non posse dici. Ulterius tamen reddit non habere nomen, per quod etiam praedictam opinionem non admittit.

Deinde, quando in primo loco dicit, DEUM non habere rationem, nec rationem esse, ut legi Petrus. Condictio legi, nec rationem habeat, neque sermo est. Quod non videatur esse idem formulare cum eo, quod negat in secundo loco, scilicet, nec eius rationem esse. Nam in primo loco agit de ratione, quam alius posset imaginari, DEUM habere ad ratiocinandum: in secundo de ratione, seu discursu, quem nos possemus de DEO formare. Dicere autem quod DEUS non sive sermo etiam mentalis, aut vestrum licet etiam dixit, quod non sit in eo Filiatio, scilicet, prout nos has positiones intelligimus, non est idem, accidere non est ejus rationem, seu non posse nos ratiocinari de DEO sicut est.

Denique quamvis in primo loco dicat, DEUM non esse lumen, nec veritatem: non est vitiosus repetitio dicere in secundo loco, non esse tenebras, neque lucem, nec errorum, nec veritatem: Tom. quia, ut videt ut respondere S. Maximus, & Pachymera in primo loco agit de lumine spirituali, seu intelligentiate radicali, aut habituali, & similiter de veritate in secundo de actuali. Tum quia (ut mischi videunt) in primo loco licet etiam ageret de lumine intelligibili actuali, & de veritate etiam actuali, & formalis, qualis datur in iudicio: in secundo loco ea repetit, ut ostendere, nec ideo esse privationem illorum: cum enim statim dicat, DEUM non solum non esse affirmationem, aut positionem, sed neque negationem, aut ablationem: præpotuit exemplum in tenebris, quæ levigantur ad ablationem lucis, & in errore, qui levigantur ad ablationem veritatis; quasi dicere, non ideo

ideo DEUM esse tenebras, quia non esset lux, nec
ideo illa ex ore meo quia non esset veritas. Unde
non manet otiosa repetitio locis & veritatis, quia
repetitor ad introducenda, ad intentum co-
rum opposita.

Prolequitur igitur S. Doctor dicens: Nec esse
ejus affirmationem omnino, neque negationem, sed e-
orum, que illam sequuntur, affirmations, negations
facientes, eam nec dicimus illa nec negamus. Vel
juxta altam electionem: Nec est ejus in inversione
positio, nec ablatio, immo cum eorum, quae postquam
sunt, positiones & ablationes sicutum, ipsam neque
ponimus, neque tollimus, id est, deo ipso non
datur affirmatio, & positio, nec negatio & abla-
tio, sed omnes affirmations & positiones, quas
facimus, sunt alicuius, quod est inferior deo, &
omnes negations & ablations quas facimus,
sunt alicuius affirmacionis, vel positionis inferio-
ris deo: unde nec per tales positiones ponimus
DEUM, nec per tales ablationes DEUM tolli-
mus, v.g. per istam affirmationem DEVS est lapis
ponimus in DEO aliquid, quod a parte rei non
est DEUS, nec est formaliter in DEO, & per i-
stam negationem DEVS non est lapis, tollimus a
DEO aliquid, quod a parte rei non est DEUS,
neceps in DEO. Similiter per istam affirmacionem
DEVS est veritas, ponimus in DEO aliquid,
quod fieri in DEO secundum perfectionem,
quam importat, non tam secundum quod nos
veritatem concipiunt, sic enim involvit imperfec-
tionem, quae non est deus, nec in DEO: & per i-
stam negationem DEVS non est veritas, tollimus a
DEO rationem veritatis, non secundum perfectio-
nem quae est in DEO, sed secundum quod a nobis
concipitur, unde tollimus a DEO, quod non est
deus, nec in DEO, ac proinde per nostras similes
positiones, aut ablationes nec ponimus, nec tolli-
mus DEUM ipsum.

Rationem reddit S. Doctor in sequentibus
verbis: Quippe cum & omnem affirmationem & per
perfecta illa, & singularis & sua omnium, & omni ne-
gatione superior sit prestantia ejus, qui & ab omnibus

omnino secretis est, & universam aliquid superat. Vel
juxta aliam electionem: Quia supra omnem positio-
nem est perfecta, & singularis omnium causa: & su-
pra omnem ablationem ex superiori omnium simplici-
ter, extracta, & ultra anima. Id est, ideo DEUS . . .

ponitur, nec collitur per nostras positiones, & ab-
lationes, quia, cum sit prima, & perfectissima cau-
sa omnium, antecedit, & est superior ad quam-
cumque perfectionem crearam, quam de ipso af-
firmamus, vel ad cujus similitudinem aliquid de
eo afflatur, & consequenter etiam afficitur,
& excedit quamcumque negationem & abla-
tionem illarum positionum; semper enim permanet
in se separatus, & distinctus à quacumque alia re,
tamquam superior omnibus.

Objicit, de DEO possumus & debemus af-
firmare, quod est: & potest aliqui. Hareicus ne-
gare, quod sit, sicut negant Athet: sed talis affir-
matio & negatio ponit & tollit deum: ergo falso
dicitur, quod nulla affirmatio ponat deum, &
nulla ablatio, neq; negatio deum tollat. Respo-
nsus: non ponit & tollit deum quoad anet, con-
cedo quod quid est, neg, non enim in mystica
Theologia negari deum esse, cum hoc sit de si-
de certum, & etiam naturaliter evidens. Quid ag-
at enim DEVS sit, hoc nec fides cognoscit distincte,
& prout ipse est in se, sed per species & etiam co-
gnoscit enigmaticè quidquid de eo affirmari nec
ratio naturalis ad hoc potest allurgere, sed tan-
tum ad cognoscendum DEUM, & perfectiones
eius per similitudines rerum creatarum, & ad modu-
lum illarum: quod proinde nega, & renoveret
Theologia mystica, ut DEUM contempletur nu-
de sine his involucris, ei que uniat immedia è
immediatione alterius cogniti, licet non sit im-
mediatione speciei (in forte fiat per speciem crea-
tarum ipsum immedia è representacione, de qua
jam supra differimus) donec videamus illum si-
cuit est quadrivitiae, & intuitu per intel-
lectum eleva, um lumine glori in fa-
caliorum laetula. Amen.

ENV.